

POKYNY PRO ÚDRŽBU KLAVÍRU

Příloha č. 2 smlouvy ze dne 9. 9. 2022

Jméno zákazníka: Městské kulturní středisko Domažlice

Prodáváný nástroj: Petrof III concertino, op. 100002

Většina pokynů jsou hlavně doporučeními, závazné pokyny vyznačujeme červeně.

1. STĚHOVÁNÍ, MANIPULACE

Stěhování doporučujeme svěřit pouze vyzkoušené odborné firmě, která je pojištěna. Po přestěhování na nové místo necháme klavír nejprve stát zavřený asi půl dne, aby se základně aklimatizoval, pak teprve otevřeme víko. Při drobném stěhování po místnosti piano pouze nešoupejte, vždy se snažte ho současně nadlehčovat. Kolečka piana nejsou určena k pojíždění, jen k upřesnění polohy. Pro pojíždění (v kulturním domě, divadle apod.) doporučujeme zakoupit specializované pojezdy s brzdou.

2. UMÍSTĚNÍ NÁSTROJE

Moderní stavební technologie – neprodyšná okna, zateplení domu, klimatizace a vzduchotechnika většinou vysušují vzduch.

Je naprosto nevhodné postavit klavír poblíž topení, zejména sálavého. Postavit klavír na podlahové topení je likvidační. Zcela špatné je také umístit piano na přímé sluneční záření.

Bude-li stát u zdi, pak ho postavte, je-li to možné, k vnitřní zdi. U vnější zdi dochází k většímu teplotnímu i vlhkostnímu výkyvu. Nepřirážejte ho také ke zdi, chytá od ní vlhkost, nechejte mezeru mezi zdí a nástrojem aspoň 5 cm.

Průvan a svícení do piana světly o vysokém výkonu (např. v divadelních podmínkách) piano rozladí, ale mohou způsobit i větší škody.

Zcestné je piano stavět do venkovních prostor a nechávat je tam přes noc („piano na ulici“), tam se zničí.

3. ZVUK A TECHNICKÉ NORMY

Piano má být zvukově přiměřené velikosti místnosti a druhu použití. Nejhorší postavení je v rohu. Postavení u zdi, zvláště z levé strany podporuje basy. Jestliže vám piano nezní jak potřebujete, lze to většinou řešit intonací kladívek, tu ale umí provést jen několik lidí v zemi.

Existují normy na správné technické vypracování a seřízení piana, mj. na ponor kláves, váhu hry, rychlost při stisknutí a zvednutí kláves, správné seřízení kladívek, dusítek, pedálů, pevnost ladících kolíků atd. Tyto technické normy lze kontrolovat a požadovat.

4. TEPLOTA A VLHKOST, SKLADOVÁNÍ

Klavír vydrží bez úhony normální teploty mezi 10 a 25°C. Pianům vadí nejvíce nadměrné sucho a nadměrná vlhko, sálavé horko, průvan a výkyvy teplot. **Ideální je relativní vlhkost vzduchu 50% při pokojové teplotě 18-20°C a hodnoty nepříliš vzdálené tomuto ideálu - čím větší teplo, tím vyšší vlhkost a naopak. Vlhkost se smí pohybovat pouze v rozmezí**

40-60%! Teplota nesmí jít pod 7°C a nad 30°C. Kontrolujte proto teplotu a vlhkost v místnosti a současně se snažte zabránit výkyvům těchto hodnot. **Nevhodné prostředí je nutné závčas vybavit zvlhčovacím popř. vysoušecím systémem!**

Příklady: V suchém prostředí pod 35% se klavír rychle rozesychá, části v mechanice se uvolňují, může praskat resonanční deska, přestávají držet ladící kolíky. Ve vlhkém prostředí nad 65% začínají váznout osy a mechanikové dílky, přestávají se vracet kladívka a klávesy, některé části mohou začít hnít, chytit houbu, kovové části reznout, dřevo bobtnat. Z toho vyplývá, že je nevhodné skladovat nástroj všude tam, kde je buď velká vlhkost nebo sucho (sklep, půda), nebo velký výkyv teplot (garáž). Pozor – vzduchotechnika a klimatizace vysušuje vzduch. Většinou to lze řešit externím zvlhčovacím zařízením, které zároveň funguje jako pračka vzduchu. Doporučujeme profesionální zařízení Venta LW-45 nebo Bonaire Airtek PCMH45-DW, ten se dá připojit i na vodovodní řad. Problém je, že se nejde potom ale větrat. Nebo lze do piana nainstalovat Life Saver od americké firmy Damp Chaser. Ten umí kromě zvlhčování také případně odvlhčovat. Všechna tato zařízení je ale nutno permanentně udržovat. V kulturních institucích, školách a některých domácnostech bývá největším problémem přetopenost, která způsobuje suché prostředí. Nejlepší je dát piano rovnou do správných podmínek, kde není třeba zvlhčovat apod.

5. LADĚNÍ A DROBNÉ OPRAVY

Nástroj je nutno nechat pravidelně ladit. První ladění na novém místě se doporučuje zhruba po měsíci, kdy se nástroj již aklimatizoval, ale nenechávejte to na delší dobu než tři měsíce. V běžných podmínkách doporučujeme 2 pravidelná ladění ročně (asi nejlépe po začátku topné sezony a po jejím skončení).

Ladiči dokáží provést drobné opravy na místě a zkontrolovat funkce piana. Stává se poměrně často, že v klavíru vrže pedál, něco někde drnčí, rezonuje nebo klope. Někdy se jedná o vibrace něčeho položeného na klavíru, nebo v místnosti (často zářivky). Příčinu je dost často těžké odhalit.

V okamžiku, kdy nemůže ladič provést opravu na místě, je to už záležitost pro klavírníka.

6. PIANO NENÍ ODKLÁDACÍ PROSTOR!

Zejména se vyhněte jakémukoli stavění sklenic, lahví a květináčů! Jakmile Vám něco zateče do klavíru, je to malér, ihned nás volejte. Zvykněte prosím sebe i své okolí na klavír nic nestavět. U všech povrchů doporučujeme cokoli, co na piano stavíme, dát na nejlépe plstěnou podložku.

7. ÚDRŽBA POVRCHU A KLÁVES

Starší klavíry mají šelakovou povrchovou úpravu, což je původní přírodní lesklý lak nanášený ručně, velmi citlivý na vodu (tradiční kolečka od sklenic) a na cokoli na lihové bázi. Podobně citlivý je i nitrolak. Případnou vodu na takovém povrchu ihned vytřete do sucha, dokud je čas. Šelak, stejně jako dřevo, stále pracuje, možná se na něm časem objeví drobné prasklinky. Jeho výhodou je, že se dají nanést další a další vrstvy, praskliny vytmelit, povrch přebrousit, přešetřit a lak udržet svěží.

Od konce padesátých let se na klavíry používá polyester, později též polyuretan. U těchto laků je jejich vysoký lesk extrémně náchylný k poškrábání, proto pokládejte pevné předměty

výhradně na měkké podložky (nejlépe na filc). V případě polyuretanu s matným (saténovým) povrchem zase přílišným čištěním a tlakem na hadr vytvoříte nehezka vyblýskaná místa. Běžně čistíme klavíry švédskou úterkou či flanelovým hadrem, od prachu pravým fedrpušem. Většinou stačí dýchnutí na povrch a vycídění hadrem. Existují různé „renovátory“ a polishe, spraye, mléka a leštěnky – vesměs všechny jsou úplně špatné, například Diava. Zaručené jsou pouze profesionální německé leštící roztoky, které dodáváme, jsou ale poměrně drahé.

Bílé klávesy se ošetřují velice málo navlhčeným hadrem s jednou miniaturní kapkou jaru, hadr dokonale vyždímáme. Klávesy pak hned vytřeme do sucha suchou úterkou. U černých kláves záleží na tom, z jakého jsou materiálu a zda nejsou přeštěně politurou, protože tu navlhčeným hadrem nechtěně smyjeme (poznáme podle toho, že hadr zčerná), takové klávesy lze otírat jen suchou úterkou. Ebenové klávesy nezesvětlají. Umělohmotné klávesy jsou na údržbu nejjednodušší.

Před hraním se mají umýt ruce mýdlem. Toto opatření plus otřené klávesy jsou zcela postačující.

Desinfikování rukou před hraním a desinfikování klaviatury je nevhodné a může mít za následek její znehodnocení a poničení také laku klavíru.

8. ZÁSADY DO NÁSTROJE

Rozebírat nástroj by měl jen ten, kdo ví, co dělá. Pozor na všeuměly! Zásady námi nedelegovaných odborníků mohou vést k situaci, kdy není možné uplatňovat záruku.

Přejeme vašemu klavíru co nejdělsí život, pečujte o něj a zabezpečte hlavně vlhkost 50% a nepřetápějte.

Děkujeme za pochopení!